

ด่วนที่สุด

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โทร ๐ ๒๒๘๐ ๔๐๘๕ ต่อ ๓๓๐๐

ที่ นร ๑๑๑๓ / ๓๔๒๑

วันที่

๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๕

เรื่อง สรุปผลการประชุมหารือเพื่อติดตามภาวะเศรษฐกิจครั้งที่ ๔ / ๒๕๕๕

กราบเรียน นายกรัฐมนตรี

ตามที่ นายกรัฐมนตรี มีบัญชาให้มีการประชุมหารือเพื่อติดตามภาวะเศรษฐกิจครั้งที่ ๔ / ๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๕๕ เวลา ๑๐.๐๐ น. ณ ตึกสันติไมตรี ทำเนียบรัฐบาล เพื่อหารือเรื่อง สถานการณ์ และการเตรียมการรองรับผลกระทบจากเศรษฐกิจยุโรป โดยมีผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วย นายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี (นายกิตติรัตน์ ณ ระนอง) นายวิระพงษ์ รามางกูร นายพันศักดิ์ วิญญรัตน์ เลขาธิการ นายกรัฐมนตรี เลขาธิการคณะรัฐมนตรี ปลัดกระทรวงการคลัง ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ เลขาธิการ สศช. และ รองเลขาธิการ สศช. (นายปรเมธี วิมลศิริ) การประชุมมีสาระสำคัญ โดยสรุปดังนี้

๑. สรุปสถานการณ์

๑.๑ เศรษฐกิจไทยไตรมาสแรกของปี ๒๕๕๕

(๑) เศรษฐกิจไทยยังฟื้นตัวต่อเนื่อง โดยในด้านอุปสงค์ (การใช้จ่าย) ดัชนีการอุปโภคบริโภค ขยายตัวต่อเนื่อง และการลงทุนภาคเอกชนขยายในอัตราเร่งขึ้น รวมทั้งการใช้จ่ายภาครัฐที่เริ่มปรับตัวเป็นบวกอย่างไรก็ตาม การส่งออก ยังคงติดลบจากการที่ภาคอุตสาหกรรมยังฟื้นตัวไม่เต็มที่ ประกอบกับการลดลงของราคาสินค้าเกษตร และจำนวนวันหยุดนักขัตฤกษ์ ในเดือนเมษายน ๒๕๕๕ ที่มากกว่าปีก่อน

(๒) ด้านอุปทาน (การผลิต) ภาคอุตสาหกรรมเริ่มขยายตัวเป็นบวก โดยในเดือนเมษายน ๒๕๕๕ ดัชนีผลผลิตขยายตัวเป็นบวกเป็นครั้งแรกร้อยละ ๐.๕ (Y-o-Y) นับเป็นครั้งแรกในรอบ ๗ เดือน อัตราการใช้กำลังการผลิตเพิ่มขึ้นอยู่ที่ร้อยละ ๖๒.๒ และจำนวนนักท่องเที่ยวขยายตัวร้อยละ ๖.๙ ในขณะที่ผลผลิตและรายได้ภาคเกษตรหดตัวร้อยละ ๐.๓ และ ๑๓.๒ ตามลำดับ

(๓) ด้านการคลัง การจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม เดือนเมษายน ๒๕๕๕ ขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๒.๒ ตามการขยายตัวของปริมาณการนำเข้าสินค้าอุปโภคบริโภคที่เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะสินค้าในหมวดยานยนต์และส่วนประกอบ เครื่องจักรเครื่องใช้ไฟฟ้า เป็นต้น สำหรับการเบิกจ่ายงบประมาณเดือนพฤษภาคม ชะลอตัวลงจากเดือนที่แล้ว เป็นผลจากรายจ่ายประจำที่ชะลอตัวลง เนื่องจากรัฐบาลได้เร่งเบิกจ่ายไปค่อนข้างมากในสองเดือนก่อนหน้า

(๔) อัตราดอกเบี้ย คณะกรรมการนโยบายการเงิน (ก.น.ง.) มีมติให้คงอัตราดอกเบี้ยนโยบายไว้ที่ร้อยละ ๓.๐๐ ต่อปี เนื่องจากความไม่แน่นอนของสถานการณ์ในยุโรป

(๕) ราคาล้างงาน ราคาน้ำมันดิบในตลาดโลกในช่วงที่เหลือของปี ยังทรงตัวและไม่มีสัญญาณการปรับตัวเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจน โดย ณ วันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๕๕ ราคาน้ำมันดิบเวสต์เท็กซัส (WTI) และ ดูไบ อยู่ที่ ๘๒.๖๒ และ ๙๕.๙๓ ดอลลาร์ สรอ. ต่อบาร์เรล ตามลำดับ โดยมีปัจจัยหลักจากอุปทานส่วนเกินของประเทศสหรัฐฯ และปัญหาวิกฤติหนี้สาธารณะของยุโรป ทำให้การเก็งกำไรในราคาน้ำมันดิบลดลง รวมทั้งค่าเงินดอลลาร์แข็งค่าขึ้นในช่วงที่ผ่านมา

๑.๒ วิฤติเศรษฐกิจยูโรโซน

(๑) กลุ่มประเทศ PIIGS ได้รับความช่วยเหลือทางการเงินจากสหภาพยุโรป (European Central Bank กองทุน European Financial Stability Facility กองทุน European Financial Stabilization Mechanism) และ IMF รวมมูลค่า ๔๙๔ พันล้านยูโร ประกอบด้วย กรีซ (๒๓๑ พันล้านยูโร) ไอร์แลนด์ (๘๕ พันล้านยูโร) โปรตุเกส (๗๘ พันล้านยูโร) และ สเปน (๑๐๐ พันล้านยูโร)

(๒) ปัญหาด้านการเมืองในประเทศกรีซได้จุดชนวนวิกฤตรอบใหม่ จากความไม่แน่นอนในการแก้ไขปัญหาหนี้สินของประเทศ จากนโยบายของพรรค Syriza ที่ไม่สนับสนุนให้ใช้มาตรการรัดเข็มขัดแต่กลับเน้นให้รัฐบาลกรีซใช้จ่ายมากยิ่งขึ้นเพื่อให้การจ้างงานในประเทศฟื้นตัว ซึ่งการดำเนินนโยบายดังกล่าวอาจทำให้กลุ่มประเทศสหภาพยุโรปและ IMF จะปฏิเสธที่จะให้ความช่วยเหลือกรีซต่อไป

(๓) ผลกระทบของวิกฤตยูโรโซนต่อเศรษฐกิจโลก ผลกระทบในกรณีที่เลวร้ายที่สุด (Worst case) น่าจะอยู่ในระดับที่ต่ำกว่ากรณีวิกฤติ Subprime เนื่องจากเศรษฐกิจยูโรโซน ๑๗ ประเทศ มีสัดส่วนต่อ GDP โลกร้อยละ ๑๔.๒ ในขณะที่เศรษฐกิจสหรัฐฯ มีสัดส่วนถึงร้อยละ ๑๙.๑ โดยประเทศสำคัญของกลุ่มยูโรโซนที่ยังมีปัจจัยพื้นฐานทางเศรษฐกิจอยู่ในระดับดี ๓ อันดับแรก ประกอบด้วย เยอรมัน ฝรั่งเศส และเนเธอร์แลนด์ มีสัดส่วนเศรษฐกิจถึงร้อยละ ๕๔ ของเศรษฐกิจยูโรโซนทั้งหมด และผลกระทบที่เกิดขึ้นเป็นเพียงผลกระทบทางอ้อมผ่านความเชื่อมโยงทางการเงินและการค้าระหว่างประเทศ ไม่ใช่ผลกระทบที่เกิดจากความอ่อนแอในปัจจัยพื้นฐานดังที่เกิดในสหรัฐฯ ในช่วงของวิกฤต Subprime ดังนั้นคาดว่าผลกระทบของการล่มสลายของกลุ่มยูโรน่าจะอยู่ในวงจำกัดเมื่อเทียบกับวิกฤต Subprime ของสหรัฐฯ

(๔) ความเชื่อมโยงของเศรษฐกิจยูโรโซน (๑๗ ประเทศ) กับเศรษฐกิจไทย

๑) ประเทศกรีซ มีสัดส่วนร้อยละ ๐.๐๗ ของการส่งออกไทยทั้งหมด มีสัดส่วนร้อยละ ๐.๐๘ ของนักท่องเที่ยวต่างชาติในไทย และมีสัดส่วนร้อยละ ๐.๐๓ ของการลงทุนสะสมในไทย ในขณะที่กลุ่มประเทศยูโรโซนมีสัดส่วนร้อยละ ๙.๔๑ ของการส่งออกไทยทั้งหมด มีสัดส่วนร้อยละ ๙ ของนักท่องเที่ยวต่างชาติในไทย และมีสัดส่วนร้อยละ ๘ ของการลงทุนสะสมในไทย

๒) สินค้าส่งออกที่สำคัญของไทยไปยูโรโซน ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ อัญมณีและเครื่องประดับ และเครื่องนุ่งห่ม ทั้งนี้การส่งออกของไทยไปยูโรโซน ในปี ๒๕๕๔ มีมูลค่าประมาณ ๒๑,๕๓๐ ล้านดอลลาร์ สรอ. อย่างไรก็ตาม วิฤติเศรษฐกิจยูโรโซนจะส่งผลกระทบต่อตลาดส่งออกอื่นๆ ของไทย เช่น ประเทศจีน และกลุ่มประเทศอาเซียน ซึ่งมีการส่งออกไปยังยูโรโซนร้อยละ ๑๙ และ ร้อยละ ๑๑ ของการส่งออกจากแหล่งดังกล่าว

๓) ในภาคการเงิน สินเชื่อและเงินลงทุนของธนาคารไทยในยุโรปมีมูลค่า ๕๖,๐๐๐ ล้านบาท หรือร้อยละ ๐.๔ ของสินทรัพย์รวม เงินกู้ยืมของธนาคารไทยจากยุโรปมีมูลค่า ๔,๐๐๐ ล้านบาทหรือร้อยละ ๐.๓ ของสินทรัพย์รวม สาขานาครยุโรปในประเทศไทยมีเงินฝาก ๑๓๒,๐๐๐ ล้านบาทหรือร้อยละ ๑.๗ ของเงินฝากทั้งระบบ ลูกหนี้ของระบบธนาคารซึ่งมีการส่งออกไปยุโรปเป็นหลักได้รับสินเชื่อ ๑๙,๐๐๐ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๐.๒ ของสินเชื่อรวม

(๕) หมายเหตุ สถานการณ์ล่าสุด ชัยชนะของพรรคการเมืองที่สนับสนุนมาตรการการคลังแบบเข้มงวดในการเลือกตั้งเมื่อวันที่ ๑๗ มิ.ย. ๒๕๕๕ ที่ผ่านมา ทำให้โอกาสของกรีซในการออกจากกลุ่มยูโรโซนและไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขการรับความช่วยเหลือของสหภาพยุโรป และ IMF มีความเป็นไปได้น้อยมาก อย่างไรก็ตาม ความชัดเจนของการจัดตั้งรัฐบาลผสม และความขัดแย้งทางสังคมและการเมืองในประเทศกรีซ เป็นประเด็นที่ต้องเฝ้าติดตามอย่างใกล้ชิดต่อไป

๒. ที่ประชุมมีความเห็น ดังนี้

๒.๑ ปัญหาของกรีซเป็นปัญหาจากการที่ประเทศซึ่งมีพื้นฐานทางเศรษฐกิจต่างกัน เข้ามาร่วมใช้เงินสกุลเดียวกัน ส่งผลให้ขาดนโยบายการเงินในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ เช่น ไม่สามารถลดค่าเงินให้เหมาะสมได้ จำเป็นต้องพึ่งนโยบายการคลังเพียงอย่างเดียว ดังนั้น การช่วยเหลือกรีซโดยการให้เงินกู้เพิ่มเติมก็จะไม่สามารถแก้ปัญหาได้ และอาจจะลุกลามไปถึงโปรตุเกส สเปน และอิตาลี และส่งผลต่อเศรษฐกิจโลกในที่สุด จึงเป็นความเสี่ยงที่ต้องระมัดระวัง

๒.๒ อัตราดอกเบี้ยนโยบายของไทยในปัจจุบันอยู่ในระดับที่เหมาะสม เนื่องจากยังมีความเสี่ยงที่สถานการณ์เศรษฐกิจในยุโรปอาจส่งผลให้มีเงินไหลออกจากประเทศแถบเอเชีย รวมถึงประเทศไทย

๒.๓ ควรมีการวางแผนเตรียมการรองรับผลกระทบทางการเงินที่อาจเกิดขึ้น โดย (๑) ควร มีข้อมูลของสถาบันการเงินในประเทศแต่ละแห่งว่ามีเงินจากยุโรปที่มีความเสี่ยงที่จะไหลออกอยู่เท่าไร และเตรียมการบริหารสภาพคล่องให้พอเพียงในกรณีที่มีเงินไหลออกเพื่อไม่ให้กระทบต่อค่าเงินและเศรษฐกิจไทย และ (๒) ในกรณีที่เศรษฐกิจยุโรปกระทบต่อเศรษฐกิจไทย และส่งผลให้ลูกหนี้ของธนาคารประสบปัญหานั้น ควรเตรียมมาตรการผ่อนปรนเงื่อนไขการจัดชั้นเป็นหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPL) ให้พร้อม

๒.๔ กระทรวงการคลังควรเตรียมการล่วงหน้าถึงกรณีที่วิกฤติเศรษฐกิจยุโรปกระทบต่อตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยว่าจะมีมาตรการใดเหมาะสมที่จะดำเนินการ เช่น การจัดตั้งกองทุนพยุงหุ้น เป็นต้น

๒.๕ กระทรวงพาณิชย์ ควรวิเคราะห์ข้อมูลการส่งออกของไทยที่ส่งออกไปยังประเทศต่างๆ ในยุโรป และความเชื่อมโยงถึงห่วงโซ่การผลิตในประเทศลงไปถึงระดับผู้ประกอบการขนาดเล็กและขนาดย่อม (SMEs) เพื่อเตรียมช่วยเหลือในกรณีที่วิกฤติเศรษฐกิจยุโรปส่งผลถึงการส่งออกและภาคการผลิตของไทย

๒.๖ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงการต่างประเทศ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรพิจารณาแต่งตั้งผู้แทนพิเศษของไทยในยุโรป ที่คอยติดตามข้อมูลเชิงลึกของสถานการณ์ และประสานกับรัฐบาลของประเทศในยุโรปให้เห็นความสำคัญของประเทศไทย เช่น โอกาสการลงทุนในโครงการต่างๆ ของไทย ที่จะนำเข้าเครื่องมือเครื่องจักรจากยุโรป ทั้งนี้ เพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้ประเทศในยุโรปใช้มาตรการกีดกันการค้าในช่วงเศรษฐกิจยุโรปประสบปัญหา

๒.๗ กระทรวงแรงงานควรเตรียมมาตรการช่วยเหลือแรงงานหากประสบปัญหาการเลิกจ้างของอุตสาหกรรมที่ได้รับผลกระทบจากวิกฤติเศรษฐกิจยุโรป

๒.๘ ควรให้มีการประชุมหารือระหว่างรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจ ๙ กระทรวง ได้แก่ กระทรวงการคลัง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงคมนาคม กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงพลังงาน กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงแรงงาน และกระทรวงอุตสาหกรรม เป็นประจำทุกสัปดาห์เพื่อติดตามสถานการณ์และเตรียมมาตรการรองรับได้ทันทั่วทั้งที่ ซึ่งเป็นไปตามมติ คณะรัฐมนตรีที่ได้มอบหมายให้รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง (นายกิตติรัตน์ ณ ระนอง) เป็นเจ้าภาพ

๒.๙ ควรมอบหมายกระทรวงการคลัง ธนาคารแห่งประเทศไทย และ สศช. ตั้งทีมงาน ติดตามสถานการณ์และรายงานข้อมูลอย่างใกล้ชิดต่อนายกรัฐมนตรี

๒.๑๐ ควรแสวงหาโอกาสจากวิกฤติ เช่น เร่งรัดโครงการลงทุนที่จะทำให้เศรษฐกิจไทย สามารถดึงดูดเงินลงทุนจากต่างประเทศในช่วงที่เงินทุนในโลกต้องการหาแหล่งเงินทุนนอกยุโรป

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และนำเสนอคณะรัฐมนตรีทราบในการประชุมคณะรัฐมนตรี วันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๕๕ ด้วย จักขอบพระคุณยิ่ง

(นายกิตติรัตน์ ณ ระนอง)
รองนายกรัฐมนตรี